

210/2.
Популярна виховна бібліотека „Рідної Школи“. Випуск ч. 8.

МЕ ГЛОМІЕ

Др. П. БІЛАНЮК

ЗНАЧІННЯ ДИТИНСТВА В ЖИТТЮ ЛЮДИНИ

Ціна 10 сот.

Л Ї В І В

1 9 3 8

Накладом Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові.

Найкорисніше

Обезпечите своє май-
но від огню й від кра-
дежі влому в Товари-
стві Взаїмних Обез-
печень

Зложите свої ошад-
ности і поладнаєте
всі банкові справи
в Кооперативному
Банку

„Дністер”

у Львові, вул. Руська ч. 20.

В найближчому більшому місті
пошукайте крамницю

Народної Торговлі

найстаршої споживчої кооперативи

Там д. станете всякі споживчі і за-
граничні товари! — Добрі й деше-
ві! — Зайдіть і переконайтеся!

Вашу будучність найкраще і най-
певніше забезпечить

„КАРПАТІЯ”

Товариство взаїмних обезпечень на життя
у Львові, Ринок 38. — Тел. 248-43.

06
10
Популярна виховна бібліотека „Рідної Школи“. Випуск ч. 8.

Др. П. БІЛАНЮК

ЗНАЧІННЯ ДИТИНСТВА В ЖИТТЮ ЛЮДИНИ

~~86210/8~~

Ціна 10 сот.

Л Ї В І В

1 9 3 8

Накладом Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові.

449

Передрук з журналу „Рідна Школа“.

З друкарні Видавничої С-ки „Діло“ у Львові, Ринок 10.

Як батьки уявляють собі виховання дитини.

Батьки уявляють собі, що діти є у всім подібні до дорослих, і різняться від них тільки ростом і меншою силою, так фізичною як і духовою. Вони собі уявляють, що діти мають такий самий **розум**, як старші, що вони мають такі самі **почування** і такі самі **потреби**, як дорослі. Тому на їх думку, діти повинні те саме бажати й те саме хотіти, що дорослі. Вони думають, що у дітей такі самі прояви душі (увага, пам'ять, воля, здібності), як у старших, тільки, що ці прояви такі малі, як малим є й саме тіло дитини.

Бувають і такі батьки, що собі уявляють, що як хто хоче собі підховати добру і слухняну дитину, то треба до неї говорити багато мудрих річей, держати її завжди під строгим доглядом, не випускати її нігде між діти, бо між ними, кажуть, може навчитися всього лихого; далше кажуть дитині робити все те, що роблять старші та булиб раді, якби діти мали такі самі журби і клопоти, які мають старші. Є і такі батьки, що постійно картають дітей за малі провини і говорять їм довгі, розумні проповіді. Коли діти ставлять опір такому вихованню, то вважають, що най-

ліпшим ліком на то є зломити за всяку ціну діточий опір. Треба, так думають, так довго ломити цей опір, аж поки дитина не стане такою, якою вони собі її бажають.

Знаю таких батьків, що мали велику радість з того, що їх 6-літня донечка бралася копати картоплі, носити воду з криниці, сажати хліб до печі, носила на руках ще меншу сестричку. Пророкували своїй донечці добру майбутність, бо, мовляв, вже замолоду навчиться того, що іншим приходится учитись в сташому віці.

Сміло можна сказати, що для більшости батьків добре вихованою є така дитина, яка дивиться на світ очима дорослих, яка так думає, як вони і яка нічого іншого не хоче, як тільки того, що хочуть і потребують старші.

Але власне таке виховання не доводить до нічого доброго. Воно дітей не тільки, що не направляє, але навпаки псує.

Це лихо походить з того, що **батьки не знають, на що дане людині дитинство і до чого воно призначене:**

Треба бавитися.

Тимчасом дитинство дане людині на ніщо інше, тільки на те, щоби бавитися. Не має на світі такої дитини, яка не хотіла би бавитися. Забава це для дитини така потреба, що без неї вона жити не може. Немат акої сили, щоби заборонила дитині бавитися. Дуже помиляються батьки, коли нераз кажуть, що їм вдалося „викурити дитині пuste з голови”. Бо, хоч їм здається, що дитина не бавиться, то

всежтаки вона якось бавиться, хоч в неявний, але притаений спосіб. Такій дитині заступають забаву її чарівні мрії у сні або й на яві. Дитині, в якій є недобра мачуха, що заєдно її кривдить, часто ввижається у сні або на яві, що вона є чимсь більше, як вона є в дійсності, що вона королівна, тільки, що на деякий час заклята, що прийде час, що королевич її увільнить з неволі і що її в житті напевно зустрине велике щастя. Діти тому й слухають так радо казок, що вони заступають їм забаву, вони дають дітям змогу бодай у сні і привидах доповнити чар дитинства, якого попустила їм невмолима дійсність.

Чим є для людини забава в її дитячому віці.

Чому саме забава є такою великою потребою в житті дитини? Чому діти без забави не можуть обійтися? Ріжно люди пояснювали собі дитячі забави, аж врешті-решт прийшли до переконання, що забави це вправи, що приготавляють дитину до поважних життєвих занять. Як чоловік, що хоче бути жовніром, мусить наперед перебути рекрутські часи, так для дитини забава є заправою до життя дорослої людини. В той спосіб до життя приготавляються не тільки діти, але і молоді звірята. Маленький **котик** кидається на листочок, що ним вітер рушає по подвірю і такі і тим подібні вправи все повторяє впродовж цілої своєї молодости, а провівши свою молодість на таких забавах, буде зручно кидатися в дозрілому віці на свої улюблені миші, щурі, тощо. Так само заправляються до

пізнішого життя **молоді пєсята, вовченята, лисенята** чи навіть **молоді козлята**, що одне одного ударяють-дуцкають головами; це заправляє їх до майбутньої боротьби на роги. Котики ніколи не бавляться так як козлята чи пєсята; козлята ніколи не бавляться так, як пр. лисенята; **кожний веде таку забаву, яка його заправляє до пізнішого життєвого ремєсла.** Подібно і діти. Забава це саме найкращий засіб розвитку дитини. В забаві розвиваються слабї дитячі **ноженята й рученята**, коли дитина бігає, або спинається по деревах, в забаві розвиває дитина **свій зір**, коли ціляє з лука, коли приглядається веселці на небі, коли збирає цвіти, або оглядає образочки. В забаві розвиває дитина **свій слух**: спершу мала дитина бавиться звуками, які видають забавки і пильно вслухується в ті звуки; любить вслухуватися в слова, які до неї спрямовуємо і наслідуючи радо всілякі звуки і слова вчиться помалу і сама такі звуки видавати. І так бавлячися починає й сама говорити і, ось диви, забава зробила своє чудо — дитина вже й говорить. Справдішне чудо! Дорослий чоловік потребує витратити кілька, а то й кільканадцять років, щоби навчитися якоїсь мови, а дволітня дитина потрапить цю штуку за рік-два. Дайте нашу дитину на виховання німцям, або японцям, то вона навчиться так само скоро й мови німецької чи японської. Забава це великий вчитель в життю дитини. Тому не тільки, що не можна забороняти дітям бавитися, але навпаки, треба дитині часом давати навіть принуку до забави.

Які забави дитина найбільше любить?

Коли не вірите, що забави причиняються до розвитку душі і тіла дитини, обсервуйте малу дитину від її народження, аж доки вона не піде до школи і слідить, як ті забави чергуються по собі. Немовля бавиться **рухами своїх ноженят і рученят**, крутить **голівкою**, вимахує, дотикає все, що попаде, дряпає, потрясає, плюскається як каченя в воді, пасе коні, лежучи на животик. Це найкращі забави дитини в її немовлячому віці. Найкращі тому, бо цими забавами немовля виробляє собі **тілесну справність** та опановує свої кінчини, якими вона ще зпочатку не вміє володіти, і які їй видаються чужими. Чим краща справність рухів, тим більша радість дитини, тим краща в неї йде забава.

Обсервуйте ту саму дитину десь там менше-більше в **третьому році життя**. Побачите, що тут вже йдуть інші забави: **дитина вдає**, що курить, що годує ляльку, що з кимось розмовляє чи свариться, робить зі себе коміяра, поліцая, гавкає як пес, піє як когут, прикидається вовком, чи котом, вдає тата або маму, вдає, що їде до міста, оре, сіє, госпорює, косить, шие, пере, прасує, — словом наслідує, що тільки помітить. Чи не ясна річ, що значать цього роду **забави**? Будучи немовлятем дитина ще забавляється тільки рухами; ставши сильнішою тілом і справнішою в рухах, **береться наслідувати** (вдавати) все, що її окружає: природу, звірят, своїх батьків. Чи не бачите, що в дитини в той спосіб

розвивається вже не так тілесна справність, як знання світу, ростин, звірят і праці, яка їй жеде в дозрілому віці? Ба, що більше, слідить добре, а побачите, що дитина в цьому віці пречудно вміє уважати; так пильно уважати, як ніколи вже не буде в життю. Оповідайте дитині байку, а побачите, що вона сидить, як прикопана до місця й пильно-пильно прислухується. Як довго оглядає з увагою гарні образочки! Як пильно слідкує, коли хтось рисує, майструє!

А завдайте собі труда й слідкуйте, як і чим бавиться дитина десь так в 5-тім, 6-ім або 7-ім році життя. Тепер дитина вже наче не та. Тепер цікавить її вже конструкція. За все інтересує її **будова дому**, криниці, будує з піску гори, доли, ріки. Дитину цікавлять вже різного роду машини, будівлі, мости, кріпості, вежі, церкви і т. д. Ба, що більше: в цьому віці дитина вже не хоче сама бавитися, вона любить тепер бавитися в гурті, бавиться в хованку, катає і мишку, тощо. Чи не бачите, що ці забави вже помалу призвичаюють дитину **жити життям громадним**? Дитина вже починає передчувати, що їй доведеться жити не одній на світі, що треба буде жити в громаді і шанувати права громадського життя, так, як мусить тепер в гуртовій забаві перестерігати правил забави.

З того короткого перегляду видно, як важною є забава в життю дитини. Без забави дитина не сталасяб тим, чим має стати в майбутності. Щоб рости, треба бути живим, чинним і рухливим.

Людина мусить бути постійно рухлива, мусить постійно поконувати труднощі, які життя буде їй ставити, мусить постійно пристосовуватися до всезмінливих життєвих умовин, мусить змагатися за життя, бо життя — це боротьба. Хто в життю зумів поконати більше труднощів, той набув більше досвіду, а досвід, а не сама книжкова наука, робить людину інтелігентною. В забаві дитина росте, нею вона дихає, нею вона годує сили свого духа, забавою кріпить сили свого тіла. Вона вчиться змагатися зі світом.

Забава — а інстинкт.

Забава краще вчить дитину, ніж наші слова, промови, чи поучення. Чому? Тому, що дитина має **вроджений** нахил (інстинкт) бавитися. Цей вроджений нахил називають інстинктом. Цей інстинкт то так, як пружина в годиннику. Пружина натискає на колісця та вони рухаються, а за ними рухаються і вказівки. Щось подібного діється й з інстинктом. Він є тим чинником, що пре дитину не-свідомо до руху, до забави, до знання, до бігання, до бесіди. Цей інстинкт — це іскра божя. Як довго вона тліє в душі дитини, так довго є надія, що дитини при відповідному вихованню розвинеться в повновартісну людину. Коли нерозумні батьки гасять ту іскру і вважають, що краще виховують свою дитину самими тільки промовами, наказами і наказами, то грішать тяжко проти дитинства, яке Бог дав людині на те, щоб його провела

в забаві. Цей інстинкт — це могутча сила в душі дитини; вона ділає так, як бистрий гірський потік. І як бистра струя потоку порушує важкі каміння або млинські кола, так теж і цей інстинкт уводить в рух і оживляє всі здібності, які дрімають в душі дитини і які без нього ніколи не розбудилисяб. Він будить цікавість до всього. Від виховання залежить тільки, в якому напрямі попливе ця струя і кому наймуться в службу здібності розбуджені інстинктом забави: чи Богові, чи чортові. Інстинкт забави **родить в дитині заінтересування і цікавість до всього.** Кожному батькові відома цікавість дитини. Діти цікавляться всім, що їх окружає; немаючи можности собі найти самі відповіді на все, що їх цікавить, раз-у-раз ставлять запити батькам: Що це? Звідки це? До чого воно? Чому воно таке? Такими питаннями нераз трохи не замучують своїх батьків. Цікавість — це важний знаряд, який Бог вложив у душу дитини, **щоби усунути те невіжество (незнання), з яким дитина приходить на світ.** Тому батьки не повинні сердитися на дітей, коли вони ставлять їм запити без кінця і міри. Батьки повинні радо давати відповіді на дитячі запити. Батьки повинні знати, що саме вони самі є першими вчителями в життю дитини. Батьки є в ліпшому положенню, ніж учитель у школі. Вони більше можуть навчити свою дитину, бо вчитель навіть у сучасній школі, зокрема чужомовній, все ще мусить принукувати дитину до науки. Віддавна застановляло виховників, чому вчитель мусить просити й наганяти дитину до науки, а

чому дитина, заки ще зачне ходити до школи, сама преться до знання і сама ставить питання. Відповідь ясна. Тому, що вчитель у школі мусить учити дитину часто таке, що її ще не цікавить і тому, що тієї цікавості не вміє в дитині розбудити або взагалі не вміє винайти, що дитину цікавить. Бо всяка наука повинна зачинатися не від того, що нас старших цікавить, але від того, що дитину цікавить.

Як опікуватися дитячими забавами?

З того всего видно, що забавами дітий треба опікуватися. Як що дитина сама не є помислова, допоможіть їй зорганізувати забаву. Бо це дитину зараз оживить. — Не думайте, для дитини забава і праця — то все одно. Забава — це діло дитячої фантазії, а праця — це діло розуму, який в дитини ще дуже слабенький, це діло обов'язку. Не думайте рівнож, що забава — це тільки іграшка, або розривка, оттак тільки, щоби заспокоїти дитячі примхи, коли дитина плаче або нудиться.

Сутевою квестією у вихованні дітей в дошкільному віці є опіка над дитячими забавами і їх відповідна організація.

Як бачите, що дитина дуже заінтересована забавою, **не перешкаджайте** їй; це її лекція.

Піддержуйте всіма силами **виховні забави**, тобто такі, що розбудять в дитині пізніше охоту до праці. Якщо працюєте в городі, а дитина хоче вас наслідувати, піддержте це наслідування. Нехай сапає, чи садить, чи підливає цвіти. Якщо дитина інтересується госпо-

дарським знаряддям, піддержуйте непомітно, без примусу, це заінтересування. Таким робом впроваджуємо її незаметно у властиве життя. Памятайте рівнож, що дитина мусить бути **постійно занята**, розуміється, не працею, але забавою. В дитини, в якої дитинство минається, без забави ослабає заінтересування і здібности і зароджується лінивість. Якщо дитина домагається якоїсь а) **шматки**, підсунете їй **гарну книжечку з образками**. Бо вона має більшу виховну вартість. Якщо дитина домагається б) **книжки з образками**, ви підсунете дитині **образи з написами**. Вона напевно спитається, що це за карлючки написані під образком. Дитина собі їх запам'ятає і це буде вступ до пізнання букв. Згодом дайте дитині такий самий в) **образок, але вже з коротенькою байочкою**. Побачите, що увага дитини перейде з образка на те, що написане. Відси вже недалеко дорога навчитися читати і писати. І так поступайте у всіх подібних випадках. Ведіть дитину на щораз то вищий рівень забави, а дитина й не спостережеться, як перейшла по кількох літах з забави до праці. В тому лежить суть всього виховання.

Треба організувати забави так, аби дитина могла й хотіла: 1) **допроводити її до кінця**. Коли дитині дамо багато забав, вона буде перекидатися від забави до забави, залишаючи кожну з них розпочатою й недокінченою. Така забава тільки дитину розриває, а не виховує, вона є для неї тільки розривкою, це є даремним прогайнованням часу.

Дальше мусимо подбати, щоби в забаві дитина 2) вміру свого розвитку **розв'язувала поступенно що раз то складніші завдання**, аби забавова чинність степенувалася в труднощах, вміру духового і тілесного розвою дитини.

Третім важним постулятом, який ставить новочасна педагогіка організації дитячих забав, це є впровадження до забави 3) **суспільного моменту**. Суспільний момент комплікує дитячу забаву о стільки, що при ній дитина мусить числитися з волею інших дітей, звичається коритися перед правом спілки. Суспільні забави ведуть дитину до карности у майбутній суспільній праці, підчас, коли забава одинцем утверджує китину в самоволі і примхах.

4) **Зі всіх гарних забав, які подобаються дітям, вибираємо забави, що пристосовують дитину до практичного життя; в городі, кухні, господарстві.** Найважлишим зі всіх домагань, які ставимо до забави, є домагання, щоби при тім всім забавою, борони Боже, 5) **не вироджувалася в лекцію**. Забава має прямувати до майбутньої лекції, сама одначе не сміє бути лекцією, тобто чинністю, яку вчитель показує а діти наслідують. Така забавою пеермінюється скоро в механічне наслідування й мало або й зовсім не причиниться до розвою дитячої самочинності. Дитина мусить почуватися при забаві зовсім вільною, не сміє навіть догадуватися, що дана забавою веде до ясно означеної цілі. ,

Десь менше-більше на пограничу дошкільного і шкільного віку забава вже повинна мало різнитися від праці, тобто висшої чинности, яка вже вимагає при її викінчуванні терпеливості і підпорядкування своїх забаганок і примх цілі, до якої прямує і яку хоче за всяку ціну досягнути. Забава різниться від праці тим, що при першій ходить тільки о саму чинність і більш нічого, при праці найважливішим моментом є досягнення цілі. Візьмим на примір дві однакові чинности і пригляньмося, котра з них є забавою.

Кравець шиє убрання і дитина шиє убрання. Кожному відомо, що кравцеві не ходить про те, аби шив, тільки аби було викінчене. Йому обоятно, чи убрання буде шити він чи його челядник. Дитині, навпаки, ходить о саму чинність, о саме шиття. Сам процес становить для неї вартість. Дитині не так ходить о сам кінець, як о сам процес. **Це вже річю виховника подбати, щоби забава була викінчувана,** щоби діти доходили поступово до розуміння цілі в тому, що вони творять, щоби тим способом незаметно перейти до праці і бути зрілим до власної школи.

Тому то дошкільня набрало такого значіння, тому то добра вчителька дошкільня відграє неоцінену роль в життю дитини — як така, що розуміє потреби дитини, вміє організувати належито для дітей забави і тим способом підготувати їх до властивої школи, якої гаслом вже не забава але **праця єдина.**

Дитяча змінливість і непостійність.

Не треба дивуватись рівнож і тому, що заінтересовання дітей змінюється. Що діти є змінливі, це видно найкраще по їхніх забавах: що нині їх інтересувало, те вже не буде завтра. Те чим дитина була перенята нині, завтра вже їй байдуже. Нераз батьки нарікають, що дитина до якогось часу була „божа”, а нараз попсувалась. Буває таке, що дитина неймовірно скоро визбувається добрих привичок, байдужіє до них і стається примховата. Але буває й навпаки. Лиху дитину, зле виховану, яка виховувалася тільки на вулиці, удається скоро, як то кажуть, повернути до людей. Удається відзвичаїти від лихих привичок і мризвичаїти до доброго. Діти бувають химерні і в своїй натурі змінливі. Чому? Тому, що дитина є ще **матеріалом м'яким, дуже податним**. Творча сила дитячої душі ще не застигла, ще м'ягка, або, як кажеться, пластична і податна на добрі впливи. Хочби Івась був найгірший, то з него ще можуть бути люди; біда вже тільки з лихим Іваном. Старого й могила не направить. Тому то глибока правда криється в народній пословиці: Чого Івась не навчиться, того Йван не зможе. Та дитяча змінливість, примховість чи химерність походить не тільки з того, що вдача дитини є м'ягка і податлива, але ще й тому, що дитина росте. Дитина, то так як квітка на луці. Появляється зі землі не відразу готова. Наперед кільчиться і при тім показуються лише два ніжні листочки (прозябці), згодом показується пупляшок, при чому первісні листочки зникають. Неза-

баром з пупляшка й сліду не залишиться, бо він переміниться в бильце. А там уже на бильци появляться листочки, а де далі, дивись, вже ростинка вкривається цвітом, а вкінці овочами.

Як ростинка є змінливою у своїй молодості, так також змінливою є дитяча натура. Змінливою в **тому, що дитина росте** і в її душі появляються щораз нові „пупляшки”, що раз нові прояви, склонності, здібності, тощо, в парі з тим нові заінтересування. Тому батьки чи виховники ніколи не повинні випереджувати тих здібностей. Як дуже грішать не раз батьки проти дитячої натури, коли сиплять дітям „морали”, для яких в дітей ще не народилось розуміння. Тому виховна вказівка для батьків і виховників така: Обсервуйте добре дітей і користайте з їхніх здібностей аж в хвилині, коли на годиннику дитячої натури вибе година появи цієї нової здібности і нового заінтересування. Розум розвинеться геть-геть пізніше, як цвіт у рослини появляється потім, як вже появилось коріння, бильце, галузки, тощо.

Слід виховання людини в її ранньому дитинстві залишається на ціле життя.

Памятайте рівнож, що провідною чертою дитини не є тільки змінчивість в її заінтересуваннях, забавах, поглядах. Дитина є перш-завсе дуже ніжним твором. З дитиною треба дуже уважно й обережно обходитися, бо невміла поведінка може її викривити, задержати в розвитку, або раз на завжди зломати.

Дитина є дуже податна на всякі впливи і не вміє опиратися лихим. Не думайте, що кривди, які заподіють лихі батьки або люди дитині, проминають для неї без сліду. Кожна кривда несвідомо просякає, як отруя, глибоко в душу дитини і там робить свою руйнуючу роботу, зупиняючи в розвитку всі інші добрі завдатки. Памятайте, що хоч дитина легко забуває кривди, які ми їй вчинили, то біль, який ми їй завдали, не пропадає, хочби ми й неznати якими дорогими забавками хотіли його відкупити. Всякі кривди, яких від нас дитина дізнала, громадаються десь там на дні її душі і ведуть там довго-довго своє при-таєне життя. Звідтам, з того найглибшого по-тайника душі, впливають на поведінку і ха-рактер не тільки дитини, але й в майбутньому дорослої людини. Якою людина буде в май-бутньому, це залежить першзавсе від того, як її виховували в ранньому дитинстві. Ди-тинство в життю людини відіграє, як бачимо, неабияку роль.

Закінчення.

Є дуже важною річчю, щоби кожна лю-дина пережила початок свого життя-ди-тинство, як „золотий вік”. Це вік, в якому людина не відповідає за свої вчинки, ані пе-ред собою, ані перед людьми, ані також пе-ред Богом. Всі люди всього світу признають, що душа дитини є невинна. Кожний чоловік переводить своє дитинство в світі фантазії, в світі без початку і кінця. Діти очаровують нас своєю простотою душі, яка в дорослої

Львівська державна
наукова бібліотека

№

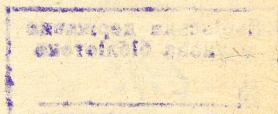
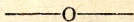
6473

Львів. Бібліотека

АН. УРСР

10.746

людини роздвоюється. Доросла людина має якби два обличчя: одне дійсне для себе, друге вдаване для людей. Дитина це ще істота нероздвоєна; щонебудь вона робить, робить це щиро, без облуди. Душа дитини ще нескута тисячами ріжних-преріжних привичок, ще не скостеніла в незмінних формах поведінки. Перед дитиною стоїть ще отвором внутрішній простір і глибина духа. З тієї то що нескованої глибини й походять всі дитячі вчинки. Оця безпосередність дитячої поведінки надає дітям того чару, який ураз з дитинством відлітає від нас раз на завжди. Тому й не треба розводитися про те, як милими, чарівними і зворушливо гарними бувають діти. Це відомо кожному з нас. Це відомо навіть таким людям, які вже нікого не люблять, що їх душі вже стали тупими. Кожна дитина має в собі щось з ангела: дітей опромінює авреля вищої краси і саме ця краса чинить дитинство ідеалом чоловіка. Душа дитини незакаламучена ще гріховними вчинками, грижею совісти, їй ще нічого стидатися. Ідеал культурної людини — це саме досягнути такий самий спокій і гармонію душі, яка притаманна дітям. „Направду, кажу вам, не ввійдете до царства небесного, коли не станете, як діти” (Мат. 19, 14), сказав Ісус Христос до людей.

Накладом Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові вийшли такі книжочки популярної виховної бібліотеки „Р. Ш.“:

1. Др. Петро Біланюк: „Основні завдання виховання“.
2. Др. Петро Біланюк: „Добрі й лихі діти“.
3. Петро Парашин: „Дайте дітям характер“.
4. Проф. Ярослав Кузьмів: „Трохи серця — трохи неба“.
5. Д-р Петро Біланюк: „Праця єдина з недолі нас вирве“.
6. Д-р Яким Ярема: „Вік буяння“.
7. Др. Петро Біланюк: Батьки та школа.

Ціна кожньої книжочки 10 сот.

Увага!

Увага!

Хто раз вживє

МИЛА

„ЦЕНТРОСОЮЗУ”

**цей вживати буде
його постійно.**

Увага!

Увага!

„Союзний Базар”

Щоб писати, треба мати
І на чому та ще й чим, —
Тут „БАЗАР” ми поручаєм
І великим і малим.

Професори, урядовці,
Школярі, всі писарі,
Там папір, зшитки, нотеси,
Механічні олівці,

Золотії вічні пера
І прегарні листівки,
Славні вироби гуцульські:
Топірці і тарілки.

Все „СОЮЗНИЙ БАЗАР” має,
Чого серце забажа,
Чи гуртом, чи то у роздріб
Продає і доставля.

0,54 (1987)

Р
6473

Наша молодь виховується
в душі клича „Свій до свого“!
бо наша економічна
сила в наших руках!

Уживаймо лише знаменитої цикорії

„ЛУНА“

Здорової підмінки кави
„ПРАЖІНЬ“ і зернистої
**„СОЛОДОВОЇ КАВИ ЛУ-
НА“** виробів української
кооперативної Фабрики

„Суспільний Промисл“

Львів 24. Жовківська 188, тел. 242-97.

Популярна виховна бібліотека „Рідної Школи“. Випуск ч. 8.

МЕ ГМОЖЕ

Др. П. БІЛАНЮК

ЗНАЧІННЯ ДИТИНСТВА В ЖИТТЮ ЛЮДИНИ

Ціна 10 сот.

Л Ї В І В

1 9 3 8

Накладом Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові.